

بررسی سازگاری ارقام سیب زمینی در کشت بهاره در منطقه شاهرود

علیرضا محمدی، احمد موسی گرگی پور

اعضاء هیئت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی استان سمنان (شاهرود)، موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر

به منظور بررسی سازگاری ارقام سیب زمینی آزمایشی با ۹ رقم جدید سیب زمینی با شاهد منطقه (اگریا) در قالب طرح بلوکهای کامل تصادفی با چهار تکرار طی سال ۱۳۸۷ در مرکز تحقیقات کشاورزی شاهرود اجرا شد. ارقام مورد بررسی عبارت از: ۱-سنیورا ۲-فونتانه ۳-مارکیز ۴-الودی ۵-دایفلا ۶-امراد ۷-فلوریدا ۸-لابادیا ۹-اوشینا و ۱۰-اگریا بودند. در طول فصل رشد مراقبت های لازم زراعی بطور یکسان در تمام کرتها اعمال و یادداشت برداریهای لازم ثبت شد. نتایج نشان داد: طول بوته در بین ارقام بسیار متفاوت ($a=1$) بود. ارقام اوشینا، فلوریدا، دایفلا، امراد و اگریا به ترتیب با متوسط طول بوته ۵۱/۰۹، ۴۸/۳۲، ۴۶/۸۶، ۴۳/۰۶ و ۴۱/۲۸ سانتی متر نسبت به سایر ارقام بلند تر بودند. تعداد ساقه در هر بوته یکدیگر در ارقام متفاوت ($a=1$) بود. ارقام اگریا، اوشینا، دایفلا و امراد به ترتیب با متوسط تعداد ۳۷/۱۱، ۳۸/۶۷، ۳۸/۷۸، ۴۱/۳۳ عملکرد داشت. بطوریکه ارقام ۲/۷۶ و ۲/۵۸ ساقه در هر بوته برتر بودند. عملکرد ارقام با یکدیگر تفاوت بسیار فاحشی ($\alpha=1$) داشت. بطوریکه ارقام فونتانه، دایفلا، سنیورا، فلوریدا، مارکیز، امراد، اگریا و اوشینا به ترتیب با متوسط عملکرد ۳۷/۱۱، ۳۸/۶۷، ۳۸/۷۸، ۴۱/۳۳، ۳۵/۳۳، ۳۴/۷۲، ۳۲/۴۴ و ۳۲/۲۸ تن در هکتار نسبت به سایر ارقام عملکرد بالاترین عملکرد را دارا بودند. محصول ارقام از نظر درصد غده های ریز و درشت با یکدیگر اختلاف ($a=1$) داشتند. ارقام سنیورا، لابادیا، دایفلا، امراد، مارکیز، الودی، فونتانه و فلوریدا بالاترین درصد غده های درشت و ارقام اگریا، اوشینا، فونتانه، فلوریدا، امراد و مارکیز بیشترین مقدار غده های ریز را دارا بودند. لازم به ذکر است بین ارقام از نظر تعداد غده در هر بوته و درصد غدهای متوسط اختلاف آماری وجود نداشت.

مقدمه

سیب زمینی پس از گندم، برنج و ذرت مقام چهارم تولید جهان را به خود اختصاص داده است این محصول از نظر ارزش غذایی، تولید پروتئین، انرژی در واحد سطح تقریباً بین محصولات زراعی بی رقیب است این محصول در ایران مقام دوم تولید را بعد از گندم به خود اختصاص داده مصرف سرانه آن ۴۶ کیلوگرم می باشد با توجه به تنوع اقلیمی ایران به منظور ارائه یک سیستم به زراعی برای هر منطقه ارقام سازگار باید تعیین شوند. این آزمایش ارقام جدید سیب زمینی (سنیورا، فونتانه، مارکیز، الودی، دایفلا، امراد، فلوریدا، لابادیا، اوشینا) با شاهد (اگریا) در قالب طرح بلوکهای کامل تصادفی با چهار تکرار طی سال ۱۳۸۷ در مرکز تحقیقات کشاورزی شاهرود اجرا شد. در طول فصل رشد مراقبت های لازم زراعی بطور یکسان در تمام کرتها اعمال و یادداشت برداریهای لازم ثبت شد. برداشت نهائی پس از حذف حاشیه از هر کرت بطور مجزا انجام شد و میانگینها توسط آزمون دانکن مقایسه شدند. نتایج نشان داد: طول بوته در بین ارقام بسیار متفاوت ($a=1$) بود. بطوریکه ارقام اوشینا، فلوریدا، دایفلا، امراد و اگریا به ترتیب با متوسط طول بوته ۵۱/۰۹، ۴۸/۳۲، ۴۶/۸۶، ۴۳/۰۶ و ۴۱/۲۸ سانتی متر نسبت به سایر ارقام بلند تر و در گروه آماری برتر قرار داشتند. ارقام از نظر تعداد ساقه در هر بوته یکدیگر اختلاف فاحشی ($a=1$) داشتند ارقام اگریا، اوشینا، دایفلا و امراد به ترتیب با متوسط تعداد ۳۷/۱۱، ۳۸/۶۷، ۳۸/۷۸، ۴۱/۳۳ و ۲/۷۶ و ۲/۵۸ ساقه در هر بوته در گروه آماری برتر قرار گرفتند. عملکرد ارقام با یکدیگر بسیار متفاوت ($\alpha=1$) بود. ارقام فونتانه، دایفلا، سنیورا، فلوریدا، مارکیز، امراد، اگریا و اوشینا به ترتیب با متوسط عملکرد ۳۷/۱۱، ۳۸/۶۷، ۳۸/۷۸، ۴۱/۳۳، ۳۵/۳۳، ۳۴/۷۲، ۳۲/۴۴ و ۳۲/۲۸ تن در هکتار نسبت به سایر ارقام عملکرد بالاترین عملکرد را دارا بودند. محصول ارقام از نظر درصد غده های ریز و درشت با یکدیگر اختلاف ($a=1$) داشتند. ارقام سنیورا، لابادیا، دایفلا، امراد، مارکیز، الودی، فونتانه و فلوریدا بالاترین درصد غده های درشت و ارقام اگریا، اوشینا، فونتانه، فلوریدا، امراد و مارکیز بیشترین مقدار غده های ریز را دارا بودند. لازم به ذکر است بین ارقام از نظر تعداد غده در هر بوته و درصد غدهای متوسط اختلاف آماری وجود نداشت.

تن در هکتار نسبت به سایر ارقام عملکرد بالاترین عملکرد را دارا بودند. محصول ارقام ۳۵/۳۳، ۳۴/۷۲، ۳۲/۴۴ و ۳۲/۲۸ از نظر درصد غده های ریز و درشت بایکدیگر اختلاف ($a=1\%$) داشتند. ارقام سنورا، لابادیا، دایفلا، امراد، مارکیز، الودی، فوتانه و فلوریدا بالاترین درصد غده های درشت و ارقام آگریا، اوشینا، فوتانه، فلوریدا، امراد و مارکیز بیشترین مقدار غده های ریز را دارا بودند. لازم به ذکر است بین ارقام از نظر تعداد غده در هر بوته و درصد غده های متوسط اختلاف آماری وجود نداشت.

منابع

حسن آبادی، ح.، ۱۳۸۷، مدیریت تولید سیب زمینی در تنش های محیطی، مجموعه مقالات همایش سیب زمینی غذای آینده (نیشا بور)، ۱۵۹-۱۴۳

سعیدی، عباس، چوگان، رجب، ۱۳۷۹، خلاصه ای از تحقیقات و دستاوردهای موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، انتشارات موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر. صفحه ۱۰۸-۱۰۲

FAO (2007), FAO statistical data bases. Available at :[http\www. . FAO.org](http://www.fao.org)

Harris, P.M. , 1998 ; The potato crop . Chapman and Hall London

A study on adaptability of potato spring cultivars in Shahrood

A. R. Mohammady and A. M. Gorgipour

Shahrood agric. res. center , Seed and plant improvement institute

Abstract:

In order to find out suitable spring potato cultivars, a trial was conducted during 2008 in Shahrood agricultural research center with 10 cultivars including Agria the local cultivar. Cultivars were as follows: Sinora, Fontaneh, Markiz, Elody, Daifla, Emrad, Florida, Labadia and Oshina. All cultivars received same cultural practices. Results showed that plant height were quite variable among cultivars ($p = 1\%$). This character were 51.09, 48.32, 48.86, 43.06, and 41.28 Cm. in Oshina, Florida, Daifla, Emrad, and Agria respectively. Number of tillers were also significantly different among cultivars ($p = 1\%$) in such a way that Agria, Oshina, Daifla and Emrad had 3.65, 3.03, 2.76 and 2.58 No. of tillers respectively. Yield of different cultivars were significantly different at 1% level of significance between cultivars. They were 41.33, 38.78, 38.67, 37.11, 35.33, 34.72, 32.44 and 32.28 tons/ha. in Fontaneh, Daifla, Sinora, Florida, Markiz, Emrad, Agria and Oshina respectively. Size of tubers in different cultivars were also quite variable ($p = 1\%$). Sinora, Labadia, Daifla, Emrad, Markiz, Elody, Fontaneh and Florida had highest large tuber percentage while Agria Oshina, Fontaneh, Florida, Markiz and Emrad had highest small tuber percentage. There was no significant differences between cultivars on the basis of No. of tubers.

Key words : potato cultivars, adaptability, yield, plant height, tiller number.